

«Тасдиқ мекунам»

Ректори Муассисаи давлатии
таълимии «Донишгоҳи давлатии
Хучанд ба номи академик Б.Гафуров»
профессор Ҷуразода Ҷ.Х.
соли 2020

ХУЛОСАИ

КАФЕДРАИ ЗАБОНИ ТОЧИКИИ ФАКУЛТЕТИ ФИЛОЛОГИЯИ ТОЧИКИ МУАССИСАИ ДАВЛАТИИ ТАЪЛИМИИ «ДОНИШГОҲИ ДАВЛАТИИ ХУЧАНД БА НОМИ АКАДЕМИК БОБОҶОН ГАФУРОВ»

Диссертатсияи Қодирова Фирӯза Рустамовна таҳти унвони «Хусусиятҳои луғавӣ-маъноии «Ҷаҳоннома»-и Муҳаммади Бакрон» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) доктор аз рӯи ихтисоси 6D020500 – Филология дар кафедраи забони тоҷикии факултети филологияи тоҷики Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобоҷон Гафуров» ба анҷом расидааст.

Қодирова Ф.Р. соли 2013 дараҷаи бакалаврро бо ихтисоси филолог, омӯзгори забон ва адабиёти тоҷик ва соли 2015 баҳши магистратураи факултети филологияи тоҷики МДТ-и «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Б.Гафуров»-ро бо дипломи аъло хатм намудааст. Баъдан соли 2016 ба докторантураи (PhD) кафедраи забони тоҷикии факултети филологияи тоҷик қабул гардидааст.

Роҳбари илмии докторант (Phd) номзади илмҳои филология, дотсент, ходими калони илмии Институти илмӣ-тадқиқотии илмҳои ҷомеашиносии МДТ-и «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобоҷон Гафуров» Ғиёсов Нурулло Исмамович мебошад.

Дар натиҷаи баррасии рисолаи диссертатсионии Ф.Қодирова «Хусусиятҳои луғавӣ-маъноии «Ҷаҳоннома»-и Муҳаммади Бакрон» чунин хулосаҳо бароварда шуданд:

Мақсад ва вазифаҳои таҳқиқ. Дар диссертатсияи мазкур якҷанд масъалаҳои муҳим таҳқиқ ва натиҷагирӣ шудаанд. Аз ҷумла, рисола ҳалли вазифаҳои зеринро фаро гирифтааст:

-муайян сохтани қабатҳои лексикӣ асар, хусусиятҳои корбурди унсурҳои луғавии аслии тоҷикӣ;

-ошкор кардани дараҷаи истифодаи воҳидҳои луғавии иқтибосӣ дар асар;

-нишон додани мавқеи вожаҳои фаъол ва ғайрифавъол;

-нишон додани категорияҳои луғавӣ-маъноӣ: муродифот ва мутақод;

-муайян намудани мавридҳои истифодаи калимаҳои сермаъно ва ҳамгуна;

-муайян кардани мавқеъ ва навъҳои вожаҳои ономастикӣ дар асар.

Аҳамияти назарии таҳқиқот дар он зоҳир мегардад, ки дар рисола на танҳо истифодаи бойигарии таркиби луғавӣ аз ҷониби як донишманди ҷуғрофияшинос нишон дода шудааст, балки тарзу усул ва роҳҳои корбасташон низ аз нигоҳи илмӣ муқаррар гардидааст. Арзиши назариявии рисола ва арзёбии масоили тадқиқот инчунин дар он зоҳир мегардад, ки дар рисола бори нахуст мавқеи вожаҳои аслию иқтибосӣ, категорияҳои луғавӣ-маъноӣ, онимҳо ва ғ. нишон дода шудааст.

Аҳамияти амалии таҳқиқот. Хулосаҳо ва мулоҳизаҳои рисола метавонанд дар шаклгирии корҳои илмӣ-тадқиқотии марбут ба лексикология ва, алалхусус, лексикологияи таърихӣ, услубшиносӣ, ономастика ғ. истифода шаванд. Бо ин мақсад ҷанбаҳои махсуси ҳаллу фасли ин тадқиқотро дар самтҳои зерин метавон ба кор гирифт:

– таҳлилу ҳалли масъалаҳои мухталифи таърихи забон;
– таҳияи китобҳои дарсӣ, дастур ва раҳнамои таълим аз ҷанбаҳои таърихи забон, лексикология ва семинарҳои махсуси забон ва услуби насли таърихӣ;

– тадриси курси «Таърихи забони тоҷикӣ-форсӣ», «Лексикология», «Лексикологияи таърихӣ», «Номшиносӣ» ва ғ.;

– барои суҳбату машваратҳои илмӣ, таълифи корҳои илмӣ ва ғайра.

Навгониҳои илмии таҳқиқот дар он зоҳир мегардад, ки бори аввал дар забоншиносии тоҷикӣ хусусиятҳои луғавии асари ҷуғрофӣ – «Ҷаҳоннома»-и Муҳаммади Бакрон мавриди омӯзиш қарор мегирад. Калимаҳои асли, иқтибосӣ, муродифот, вожаҳои зидмаъно, сермаъно, ҳамгуна ва ономастикаи таркиби асар ҳар кадоме дар алоҳидагӣ шарҳу тавзеҳ гардидаанд. Ҷамчунин бо баррасии калимаҳои таркиби асар як андоза вазъу ҳолати забони адабӣ дар асрҳои XII-XIII нишон дода мешавад, зеро муаллиф ба тавассути асари хеш бойигарии луғавии забони адабии форсӣ-тоҷикии замонашро инъикос намудааст.

Нуқтаҳои ҷимояшавандаи диссертатсия инҳоянд:

1. Муаррифии «Ҷаҳоннома» ва муаллифи он, нақши асар дар рушди илми тоҷик.

2. Таҳлилу баррасии қабатҳои лексикии асар: калимаҳои асливу иқтибосӣ, калимаҳои иқтибосии арабӣ ва калимаҳои иқтибосӣ аз забонҳои дигар.

3. Инъикоси хусусиятҳои маъноии калимаҳо дар таркиби асар (сермаъно, ҳаммаъно, ҳамгуна ва зидмаъно).

4. Баррасии мавқеи онимҳои шохаҳои гуногуни ономастика.

5. Антропоним ва этнонимҳо.

6. Топонимҳо ва таснифоти онҳо (мавзӯҳои ойконимӣ, оронимӣ, гидронимӣ; антропотопоним ва этнотопоним).

7. Таҳлили топонимҳо аз нигоҳи сохту таркиб.

8. Номҳои марбут ба шохаҳои дигари ономастика (прагмонимҳо, фитонимҳо, зоонимҳо).

9. Инъикоси нақши номвожаҳои таркиби асар дар рушди номшиносии тоҷикӣ.

10. Муайян намудани мавқеъ ва аҳамияти асар дар инкишофи забони тоҷикӣ.

Мақолоте, ки аз рӯи таҳқиқоти диссертатсионӣ ба нашр расидаанд:

а) мақолаҳо дар маҷаллаҳои тақризшавандаи ҚОА-и назди

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон:

1. Қодирова Ф. Мулоҳизаҳо роҷеъ ба як асари ҷуғрофии қарни XIII / Ф.Қодирова // Номаи донишгоҳ. – Хучанд: Нури маърифат. 2017. - №3 (52). – С. 200-205.

2. Қодирова Ф. Муродифот дар забони адабии асари XIII / Ф.Қодирова // Ахбори Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон. – Душанбе: Дониш. 2018. - №3 (251). – С. 192-197.

3. Қодирова Ф. Хусусиятҳои қорбасти вожаҳои зидмаъно дар як асари ҷуғрофӣ / Ф.Қодирова // Ахбори ДДХБСТ. – Хучанд. 2018. - №3 (76). – С. 135-42.

4. Kodirova F. Some Views Concerned with the Vocabulary (Stock of Word) of “Jahon-Name” /F.Kodirova, N.Giyosov // Bulletin of TSULBP. – Khujand: Dabir, 2020. -№1 (82). – pp. 134-142.

б) мақолаҳо дар дигар маҷаллаю маҷмӯаҳои илмӣ:

5. Қодирова Ф. “Ҷаҳоннома” ва муҳаққиқони нусхаҳои он / Ф.Қодирова / Раҳоварди олимони ҷавон. – Хучанд: Нури маърифат, 2017. – С. 119-126.

6. Қодирова Ф. Ономастикаи забони форсӣ-тоҷикии охири қарни XII ва ибтидои XIII / Ф.Қодирова / Армуғони наврӯҳони илм. – Хучанд: Нури маърифат, 2017. – С. 305-313

7. Қодирова Ф. Гидроним ва ойқонимҳо дар «Ҷаҳоннома» / Ф.Қодирова / Дастовардҳои олимони ҷавон. Маҷмӯаи мақолаҳои илмии конференсияи анъанавии вилояти бахшида ба Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон. – Хучанд: Меъроҷ, 2017. – С. 209-215.

8. Қодирова Ф. Вожаҳои ғайрифасол дар «Ҷаҳоннома» / Ф.Қодирова // Фаслномаи илмӣ-адабии Камоли Хучандӣ, -№3 (15). – Хучанд: Ношир, 2018. – С. 82-89.

9. Қодирова Ф. Муқоисаи истилоҳоти муштарак дар матнҳои «Ҷаҳоннома» ва «Худуд-ул-олам» /Ф.Қодирова / Забон ва рукни он. Маҷмӯи мақолаҳо (Маводи конференсияи илмию амалии ДДХБСТ бахшида ба 30-солагии истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва рӯзи байналмиллалии забони модарӣ, Хучанд, 21.02.2020). – Хучанд: Дабир, 2020. – С. 165-174.

Таҳияи матн:

1. Бакрон, Муҳаммад ибни Начиб. Ҷаҳоннома. Муқаддима, таҳия, таълиқот ва феҳристи Фирӯза Қодирова. – Хучанд: Хуросон, 2019. – 193 саҳ.

Кафедраи забони тоҷикии факултети филологияи тоҷики Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Б.Ғафуров» диссертатсияи Қодирова Фирӯза Рустамовнаро кори илмии баанҷомрасида ва мубрам меҳисобад, ки дар сатҳи мақбули илмию таҳқиқотӣ таълиф шудааст ва ба ҳама талаботи диссертатсионӣ ҷавобгӯ аст. Дар ин замина диссертатсияи мазкурро ба сексияи забоншиносӣ ва дифоъ аз рӯи ихтисоси 6D020500 – Филология барои дарёфти дараҷаи илмии доктор (Phd) аз рӯи ихтисос тавсия менамояд.

Иштирок доштанд: 12 нафар

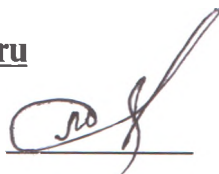
Натиҷаи овоздихӣ: “тарафдор” – 12 нафар, “зид” – 0, “бетараф” – 0

Қарори №9 аз 18-уми апрели 2020

Мудирӣ кафедраи забони тоҷикии факултети филологияи тоҷики Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Б. Ғафуров» доктори илмҳои филологӣ, профессор Ҳасанзода А.

Суроға: 735700 Ҷумҳурии Тоҷикистон,
вилояти Суғд, ш. Хучанд, микроноҳияи 15, хонаи 85,
Тел: +(992) 92 824 25 61
E-mail: abdujamol58@mail.ru

Котиби ҷаласа, дотсент

Олимҷонов М.

“Имзои А.Ҳасанзода ва М.Олимҷоновро тасдиқ мекунам”:

Сардори Раёсати кадрҳои МДТ-и «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Б. Ғафуров» Ашрапова З.

Суроға: 735700 Ҷумҳурии Тоҷикистон,
вилояти Суғд, шаҳри Хучанд,
гузаргоҳи Мавлонбеков, 1
тел: +(992)92 738 88 87
E-mail:ddhkadr@mail.ru

